

Original Article

Open Access

Investigation of Academic Enthusiasm among the Students of Golestan University of Medical Sciences in 2023

Saba Poolaie¹ , Amirhossein Babanezhad² , Akram Sanagoo^{3*} , Fatemeh Mehravar⁴ ,
Leila Jouybari³

1. Bachelor Student of Midwifery, Student Research Committee, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran
2. Medical Student, Student Research Committee, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran
3. Department of Nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran
4. Ischemic Disorders Research Center, Department of Biostatistics and Epidemiology, Faculty of Health, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran

Received: 2024/08/24

Accepted: 2025/04/09

Keywords:

Academic Enthusiasm

Academic Success

Students

***Corresponding author:**

Akram Sanagoo, Department of Nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran

sanagoo@goums.ac.ir

ABSTRACT

Introduction: Academic enthusiasm is a form of psychological investment and a direct effort to learn, understand, and master the necessary knowledge and skills. Moreover, it is considered one of the positive factors contributing to students' academic success. The present study aims to assess the level of academic enthusiasm among medical students and its relationship with various demographic and educational variables.

Methods: This cross-sectional study was conducted among students at Golestan University of Medical Sciences in 2023. A total of 444 students were enrolled using convenience sampling. Data were collected using a demographic and educational characteristics form and the Student Engagement Scale (SES) questionnaire. The data were analyzed using SPSS software (version 18), employing descriptive and inferential statistics (independent t-test and one-way ANOVA) at a significance level of 0.05.

Results: The mean score for academic enthusiasm was 66.21 ± 19.32 (out of a possible 130 points). A significant relationship was observed between academic enthusiasm scores and the variables of field of study ($P=0.001$), educational level ($P=0.001$), and marital status ($P=0.003$). The findings indicated that overall academic enthusiasm was highest among clinical-year medical students (76.89 ± 20.51), and lowest among master's students in nursing and genetics (59.26 ± 13.33). Additionally, academic enthusiasm significantly higher in single students (105.00 ± 22.34) compared to married students (87.30 ± 19.20). The highest mean academic enthusiasm was observed among medical students (72.14 ± 19.24), whereas health science students exhibited the lowest mean (58.33 ± 13.62).

Conclusion: The average level of academic engagement among students at Golestan University of Medical Sciences was moderate, clinical-year medical students exhibited higher levels of academic enthusiasm compared to students in other academic levels. This finding can be viewed as both an opportunity and a challenge for educators, particularly for instructors in clinical and practical courses. The lower levels of academic enthusiasm were observed among master's students in nursing and genetics warrant further evaluation, and it seems essential to review the curriculum content to enhance and enrich the educational experience for these students.

How to Cite This Article: Poolaie S, Babanezhad A, Sanagoo A, Mehravar F, Jouybari L. Investigation of Academic Enthusiasm among the Students of Golestan University of Medical Sciences in 2023. *Res Med Edu*. 2025;17 (2):62-71.

 [10.32592/rmegums.17.2.62](https://doi.org/10.32592/rmegums.17.2.62)

Copyright © 2025 Research In Medical Education, and Guilan University of Medical Sciences.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

License (<https://creativecommons.org/mission/by-nc/4.0/>)

بررسی اشتیاق تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان در سال ۱۴۰۲

صبا پولانی^۱ ID، امیرحسین بابانژاد^۲ ID، اکرم ثناگو^{۳*} ID، فاطمه مهرآور^۴ ID، لیلا جویباری^۲ ID

۱. دانشجوی مامایی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران
۲. دانشجوی پزشکی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران
۳. گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران
۴. مرکز تحقیقات اختلالات ایسکمیک، گروه آمار زیستی و اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:

مقاله پژوهشی

تاریخچه:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۶/۰۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۱/۲۰

کلیدواژه‌ها:

اشتیاق تحصیلی

دانشجو

موفقیت تحصیلی

*نویسنده مسئول:

اکرم ثناگو، گروه پرستاری،

دانشکده پرستاری و مامایی،

دانشگاه علوم پزشکی گلستان،

گرگان، ایران

sanagoo@goums.ac.ir

چکیده

مقدمه: اشتیاق تحصیلی نوعی سرمایه‌گذاری روانی و تلاش مستقیم برای یادگیری، درک و تسلط بر دانش و مهارت‌های مورد نیاز است و یکی از عوامل مثبت موفقیت تحصیلی دانشجویان به شمار می‌رود. پژوهش حاضر با هدف تعیین وضعیت اشتیاق تحصیلی دانشجویان علوم پزشکی و ارتباط آن با برخی متغیرهای جمعیت‌شناختی و تحصیلی انجام شد.

روش‌ها: این مطالعه مقطعی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان در سال ۱۴۰۲ انجام شد. ۴۴۴ دانشجو با استفاده از نمونه‌گیری در دسترس وارد مطالعه شدند. از فرم ثبت مشخصات جمعیت‌شناختی و تحصیلی و پرسش‌نامه اشتیاق تحصیلی دانشجویان (Engagement Scale SES - Student) برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده شد. از نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۸ و آمار توصیفی و استنباطی (آزمون تی مستقل و تحلیل واریانس یک‌طرفه) در سطح معناداری ۰/۰۵ برای تحلیل داده‌ها استفاده شد.

یافته‌ها: میانگین نمرات اشتیاق تحصیلی $19/32 \pm 6/21$ (از ۱۳۰ نمره) بود. ارتباط معناداری بین نمره اشتیاق تحصیلی و متغیرهای رشته تحصیلی ($P=0/001$)، مقطع تحصیلی ($P=0/001$) و وضعیت تأهل ($P=0/003$) مشاهده شد. یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد اشتیاق تحصیلی کل در دانشجویان پزشکی مقطع بالینی پیش‌کارورزی بیشترین میزان ($20/51 \pm 76/89$) و در دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد پرستاری و ژنتیک کمترین میزان ($13/33 \pm 59/26$) را داشت. اشتیاق تحصیلی به‌طور معناداری در دانشجویان مجرد ($22/34 \pm 10/50$) در مقایسه با دانشجویان متأهل ($19/20 \pm 87/30$) بیشتر بود. بیشترین میانگین اشتیاق تحصیلی کل مربوط به دانشجویان رشته پزشکی ($19/24 \pm 72/14$) و کمترین میانگین اشتیاق تحصیلی مربوط به دانشجویان رشته بهداشت ($13/62 \pm 58/33$) بود.

نتیجه‌گیری: میانگین سطح اشتیاق تحصیلی دانشجویان علوم پزشکی گلستان در حد متوسط بود. دانشجویان در مقطع بالینی پزشکی از اشتیاق تحصیلی بیشتری نسبت به سایر دانشجویان در مقاطع مختلف برخوردار بودند، این یافته می‌تواند به‌مثابه یک فرصت و همچنین یک تهدید مورد توجه دست‌اندرکاران آموزش، به‌ویژه استادان در دروس بالینی و عملی قرار گیرد. سطوح پایین‌تر اشتیاق تحصیلی میان دانشجویان کارشناسی‌ارشد پرستاری و ژنتیک مشاهده شد که نیازمند ارزیابی‌های بیشتری در این باره است و بررسی محتوای درسی به‌منظور کاربردی‌سازی و غنی‌سازی دوره تحصیلی دانشجویان ضروری به نظر می‌رسد.

مقدمه

یکی از عوامل موفقیت نظام آموزشی، داشتن حس انرژی و اشتیاق تحصیلی است (۱). درواقع اشتیاق تحصیلی یکی از انواع اشتیاق‌ها است و به میزان انرژی که یادگیرنده برای انجام کارهای تحصیلی خود صرف می‌کند و نیز به میزان اثربخشی و کارایی به‌دست‌آمده گفته می‌شود (۲). به‌طورکلی، اشتیاق تحصیلی با زمان و انرژی صرف‌شده در طول

فعالیت‌های آموزشی تعیین می‌شود. این اشتیاق می‌تواند به‌مثابه یک انگیزه قوی برای دانشجویان علوم پزشکی عمل کند و آن‌ها را به تلاش بیشتر برای یادگیری سوق دهد و در پیشرفت آن‌ها مؤثر باشد (۳). اشتیاق تحصیلی یکی از عوامل مهمی است که باعث رشد و شکوفایی روند تحصیل دانشجویان علوم پزشکی می‌شود. موفقیت دانشجویان شامل

دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان در سال ۱۴۰۲ بوده است.

روش‌ها

این مطالعه مقطعی بر روی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان در سال ۱۴۰۲ انجام شد. نمونه‌گیری به روش در دسترس بوده است. حجم نمونه در این مطالعه با استفاده از نتایج مطالعه پناهی و همکاران (۱۴۰۲) با میانگین و انحراف معیار گزارش شده برای اشتیاق تحصیلی در دانشجویان ($13/22 \pm 51/26$)، با میزان خطای ۰/۵ و توان ۰/۹۵ و ۱۰ درصد ریزش نمونه، به تعداد کل ۴۴۴ نمونه تخمین زده شد (۱۳).

معیارهای ورود به مطالعه شامل اشتغال دانشجو به تحصیل در یکی از رشته‌های علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی گلستان و گذراندن حداقل یک ترم تحصیلی بود و معیار خروج نیز شامل پاسخ‌دهی ناقص به سؤالات حداقل به میزان ۱۰ درصد در نظر گرفته شد. در این مطالعه هیچ موردی (دانشجویان شرکت کننده) از مطالعه خارج نشد. ابزار مورد استفاده در این مطالعه متشکل از دو بخش شامل فرم گردآوری اطلاعات جمعیت‌شناختی (سن، جنسیت، وضعیت تأهل)، اطلاعات تحصیلی (مقطع تحصیلی و رشته تحصیلی) و پرسش‌نامه اشتیاق تحصیلی دانشجویان (SES - Student Engagement Scale) بود.

پرسش‌نامه ذکر شده، توسط گونک (Gunuc) و کوزو (Kuzu) (۲۰۱۵) طراحی (۱۴) و ساختار عاملی تأییدی و ویژگی‌های روان‌سنجی آن در ایران، توسط برقی ایرانی و همکاران (۱۳۹۸) در مطالعه‌ای بر روی دانشجویان دانشگاه رازی سنجیده و تأیید شد (۱۵). در این مطالعه روایی محتوا، روایی صوری و روایی ملاک این پرسش‌نامه مناسب گزارش شده و ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شده بالای ۰/۷ برآورد شد (۱۵). این پرسش‌نامه شامل سه حیطه ارزش‌گذاری (اشتیاق روان‌شناختی)، احساس تعلق (اشتیاق اجتماعی روان‌شناختی) و اشتیاق شناختی بوده و دارای ۲۶ سؤال است و پاسخ به هر سؤال براساس مقیاس لیکرت پنج‌درجه‌ای از «کاملاً مخالف» (با نمره ۱) تا «کاملاً موافق» (با نمره ۵) می باشد و نمره کل قابل کسب در آن بین ۲۶ تا ۱۳۰ متغیر است. تمامی سؤالات دارای بار مثبت و نمره بالاتر به معنای اشتیاق تحصیلی بیشتر دانشجویان است. در این مطالعه پژوهشگران برای سهولت در درک یافته‌ها به صورت قراردادی از نمره ۲۶ تا ۶۰ پایین، از

چندین عنصر شخصی و محیطی از جمله علاقه شخصی به حوزه علوم پزشکی، تجربیات قبلی مثبت، اهداف شخصی و حرکت‌های برون‌مرزی است که می‌تواند بر آن تأثیر بگذارد (۴). از این رو می‌توان به موضوعاتی با اثرات مثبت و منفی مانند اشتیاق تحصیلی و فرسودگی تحصیلی توجه کرد (۵). در دهه‌های اخیر، به اهمیت اشتیاق تحصیلی در دانشجویان علوم پزشکی به مثابه یک مؤلفه کلیدی در بهبود فرآیندهای آموزشی و ارتقای سطح دانش و توانایی‌های آنان توجه می‌شود. مطالعات بسیاری درباره اشتیاق تحصیلی دانشجویان علوم پزشکی صورت گرفته است که نتایج آن‌ها نشان می‌دهد که افزایش اشتیاق تحصیلی می‌تواند بهبود عملکرد تحصیلی و توانایی‌های شناختی دانشجویان را تسهیل کند (۶). درباره اشتیاق تحصیلی، باور بر این است که دانشجویان دارای ابعاد رفتاری، عاطفی و شناختی هستند که هریک بر عملکرد تحصیلی فرد تأثیر می‌گذارد (۳). دانشجویانی که اشتیاق تحصیلی بالاتری داشته باشند، توجه بیشتری بر موضوعات مورد هدف یادگیری دارند، از انجام رفتارهای نامطلوب می‌پرهیزند و قدرت حل مسئله بیشتری در شرایط استرس‌زا دارند. در حالی که دانشجویان با اشتیاق تحصیلی کمتر، تمرکز بر اهداف یادگیری ندارند و این خود باعث افت تحصیلی آنان می‌شود (۷).

بعد رفتاری اشتیاق تحصیلی به اعمال و رفتارهایی مانند حضور در کلاس، مطالعه و انجام تکالیف گفته می‌شود که دانشجویان برای رسیدن به اهداف تحصیلی خود انجام می‌دهند. بعد عاطفی شامل احساسات و عواطفی مانند علاقه، لذت و اضطراب است که دانشجویان در مسیر تحصیلی خود تجربه می‌کنند (۸) و بعد شناختی نیز به باورها، نگرش‌ها و ادراکات دانشجویان درباره توانایی‌های تحصیلی و ارزش تحصیل آن‌ها مربوط می‌شود (۹). این ابعاد برای شکل دادن به اشتیاق و عملکرد تحصیلی کلی دانشجویان بر یکدیگر تأثیر متقابل دارند و این فرصت‌ها و محدودیت‌ها در ایجاد شور و نشاط و جلوگیری از فرسودگی تحصیلی مؤثر اند (۱۰).

از دیگر عوامل مؤثر بر اشتیاق تحصیلی می‌توان به مقطع و رشته تحصیلی دانشجویان اشاره کرد. مطالعات نشان داده‌اند که در مقاطع مختلف، اشتیاق تحصیلی متفاوتی بین دانشجویان علوم پزشکی وجود دارد، همچنین این تفاوت در رشته‌های مختلف علوم پزشکی بین دانشجویان نیز دیده شده است (۱۱، ۱۲). هدف از انجام این مطالعه، تعیین اشتیاق تحصیلی بین

۶۰ تا ۹۴ متوسط و ۹۴ به بالا را به عنوان اشتیاق تحصیلی بالا در نظر گرفته اند.

پس از اخذ کد اخلاق، پرسش‌نامه در بستر پرس‌لاین (porsline) ساخته و لینک آن همراه با کد اخلاق در فضاهای مجازی در اختیار دانشجویان قرار گرفت. به منظور حفظ پاسخدهی مطلوب، با یادآوری‌هایی که در فضای مجازی دانشجویی از طریق کمیته تحقیقات دانشجویی و کمیته دانشجویی مرکز مطالعات و توسعه آموزش و کلاس‌های درس صورت گرفت، میزان پاسخدهی افت نداشت.

داده‌های به دست آمده در نرم افزار آماری SPSS نسخه ۱۸ تحلیل شد. برای توصیف داده‌ها از آمار توصیفی و برای تحلیل داده‌ها از آزمون‌های تی مستقل و تحلیل واریانس یک طرفه استفاده شد. سطح معناداری ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

در این مطالعه ۴۴۴ دانشجوی علوم پزشکی با میانگین سنی $21/70 \pm 2/45$ و دامنه سنی ۱۸ تا ۳۵ سال شرکت کردند.

یافته‌های جمعیت‌شناختی و تحصیلی دانشجویان در جدول ۱ آمده است.

با توجه به نتایج بدست آمده، میانگین و انحراف معیار نمره اشتیاق تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان $19/32 \pm 66/21$ (از ۱۳۰ نمره) گزارش شد. همچنین میانگین و انحراف معیار نمره ابعاد اشتیاق تحصیلی (اشتیاق روان‌شناختی، اجتماعی و شناختی) در جدول ۲ آورده شده است.

بیشترین میانگین اشتیاق تحصیلی کل مربوط به دانشجویان رشته پزشکی و کمترین میانگین اشتیاق تحصیلی مربوط به دانشجویان رشته بهداشت بود و تحلیل واریانس یک طرفه این تفاوت را معنادار نشان داد ($P=0/001$). همچنین میانگین نمره اشتیاق روان‌شناختی، اشتیاق اجتماعی و اشتیاق شناختی به تفکیک رشته‌های تحصیلی دانشجویان تفاوت آماری معناداری را نشان داد (جدول ۳). آزمون تعقیبی شفه (Scheffe) جهت پیگیری اختلاف نمره اشتیاق تحصیلی بین رشته‌های تحصیلی دانشجویان انجام شد؛ نتایج این آزمون نشان داد در میانگین اختلاف نمره اشتیاق تحصیلی بین رشته تحصیلی پزشکی و مامایی اختلاف معناداری وجود داشته است ($P=0/001$).

جدول ۱. یافته‌های جمعیت‌شناختی و تحصیلی دانشجویان مورد مطالعه ($n=444$)

متغیر	فراوانی (درصد)
جنسیت	مذکر (۴۱/۲) ۱۸۳
	مؤنث (۵۸/۸) ۲۶۱
وضعیت تأهل	مجرد (۹۴/۴) ۴۱۹
	متأهل (۵/۶) ۲۵
مقطع تحصیلی	کارشناسی (۵۲/۵) ۲۳۳
	کارشناسی ارشد (۳/۴) ۱۵
	دکتر (۱/۱) ۵
	پزشکی - علوم پایه (۱۰/۱) ۴۵
	پزشکی - فیزیوپاتولوژی (۲۶/۴) ۱۱۷
	پزشکی - بالینی (۶/۵) ۲۹
رشته تحصیلی	پزشکی (۴۰/۸) ۱۸۱
	پرستاری (۲۹/۳) ۱۳۰
	رژتیک (۰/۵) ۵
	مامایی (۱۱/۳) ۵۰
	دندان پزشکی (۲/۵) ۱۱
	اتاق عمل (۴/۵) ۲۰
	بهداشت (۸/۸) ۳۹
	تغذیه (۲/۳) ۱۱

جدول ۲. میانگین نمره اشتیاق تحصیلی دانشجویان علوم پزشکی مورد مطالعه

متغیر	میانگین	انحراف معیار
اشتیاق روان شناختی	۸/۰۹	۲/۴۶
اشتیاق اجتماعی	۲۱/۳۶	۷/۱۵
اشتیاق شناختی	۳۶/۷۶	۱۱/۵۴
اشتیاق کل	۶۶/۲۱	۱۹/۳۲

جدول ۳. میانگین نمره اشتیاق تحصیلی و ابعاد آن در دانشجویان علوم پزشکی به تفکیک رشته تحصیلی

حیطه‌های اشتیاق تحصیلی	رشته تحصیلی	میانگین	انحراف معیار	P-value
اشتیاق روان شناختی	پزشکی	۸/۶۶	۲/۴۹	<۰/۰۰۱
	پرستاری	۷/۸۳	۲/۳۸	
	ژنتیک	۸/۰۰	۱/۴۱	
	مامایی	۷/۴۶	۲/۰۶	
	دندان پزشکی	۶/۵۴	۱/۵۷	
	اتاق عمل	۸/۰۵	۳/۰۳	
	بهداشت	۷/۰۷	۲/۰۴	
	تغذیه	۸/۷۵	۳/۱۹	
	نمره کل	۸/۰۹	۲/۴۶	
اشتیاق اجتماعی	پزشکی	۲۳/۱۸	۷/۰۲	۰/۰۰۱
	پرستاری	۲۰/۴۴	۷/۰۸	
	ژنتیک	۲۲/۰۰	۷/۰۷	
	مامایی	۱۹/۳۲	۷/۴۶	
	دندان پزشکی	۱۸/۷۲	۸/۱۸	
	اتاق عمل	۲۱/۲۵	۶/۵۹	
	بهداشت	۱۸/۸۲	۵/۷۸	
	تغذیه	۲۲/۰۰	۷/۳۰	
	نمره کل	۲۱/۳۶	۷/۱۵	
اشتیاق شناختی	پزشکی	۴۰/۲۹	۱۱/۷۲	<۰/۰۰۱
	پرستاری	۳۴/۷۸	۱۰/۹۵	
	ژنتیک	۳۰/۰۰	۹/۸۹	
	مامایی	۳۱/۷۰	۱۰/۳۶	
	دندان پزشکی	۳۸/۹۰	۱۶/۲۹	
	اتاق عمل	۳۷/۱۵	۱۰/۷۸	

بهداشت	۳۲/۴۳	۷/۶۶
تغذیه	۳۸/۱۲	۱۲/۹۰
نمره کل	۳۶/۷۶	۱۱/۵۴
پزشکی	۷۲/۱۴	۱۹/۲۴
پرستاری	۶۳/۰۶	۱۸/۳۸
ژنتیک	۶۰/۰۰	۱۸/۳۸
مامایی	۵۸/۴۸	۱۸/۳۰
اشتیاق تحصیلی	۶۴/۱۸	۲۴/۸۳
دندان پزشکی	۶۶/۴۵	۱۹/۵۷
اتاق عمل	۵۸/۳۳	۱۳/۶۲
بهداشت	۶۸/۸۷	۲۲/۷۱
تغذیه	۶۶/۲۱	۱۹/۳۲
نمره کل		

مقادیر P براساس تحلیل واریانس یک طرفه است.

یافته‌های مطالعه حاضر نشان داد بیشترین اشتیاق تحصیلی در دانشجویان پزشکی مقطع بالینی - پیش‌کارورزی و کمترین آن در دانشجویان مقطع کارشناسی‌ارشد بود و با استفاده از تحلیل واریانس یک‌طرفه اختلاف آماری معناداری بین نمره اشتیاق تحصیلی این دو گروه وجود داشت ($P=0/001$). یافته‌ها نشان داد، ابعاد اشتیاق روان‌شناختی، اجتماعی و شناختی با متغیر مقطع تحصیلی دانشجویان رابطه معناداری

دارد (جدول ۴). آزمون تعقیبی شفه (Scheffe) جهت پیگیری اختلاف نمره اشتیاق تحصیلی بین مقاطع تحصیلی دانشجویان انجام شد و نتایج آزمون نشان داد میانگین اختلاف نمره اشتیاق تحصیلی بین مقطع تحصیلی کارشناسی و مقطع پیش‌کارورزی و بالاتر معنادار بوده است ($P=0/001$).

جدول ۴. میانگین اشتیاق تحصیلی دانشجویان مورد مطالعه به تفکیک مقطع تحصیلی

اشتیاق تحصیلی	مقطع تحصیلی دانشجویان	میانگین	انحراف معیار	P-value
اشتیاق روان‌شناختی	کارشناسی	۷/۷۶	۲/۴۰	۰/۰۱۴
	کارشناسی‌ارشد	۷/۶۶	۲/۰۹	
	دکتر	۸/۲۰	۴/۷۱	
	علوم پایه	۷/۸۸	۲/۲۱	
	فیزیوتولوژی	۸/۶۴	۲/۴۸	
	پیش‌کارورزی و بالاتر	۸/۹۳	۲/۶۳	
	نمره کل	۸/۰۹	۲/۴۶	
اشتیاق اجتماعی	کارشناسی	۲۰/۱۸	۶/۹۰	۰/۰۰۱
	کارشناسی‌ارشد	۲۰/۲۰	۶/۵۴	
	دکتر	۱۹/۸۰	۱۲/۳۷	
	علوم پایه	۲۱/۲۶	۶/۹۸	
	فیزیوتولوژی	۲۲/۸۸	۶/۸۲	
	پیش‌کارورزی و بالاتر	۲۵/۶۲	۷/۷۱	
	نمره کل			

نمره کل	۲۱/۳۶	۷/۱۵
کارشناسی	۳۴/۳۰	۱۰/۵۵
کارشناسی ارشد	۳۱/۴۰	۶/۳۸
دکتر	۳۸/۶۰	۲۱/۷۰
اشتیاق شناختی	۳۷/۷۷	۱۳/۲۶
علوم پایه	۴۰/۵۰	۱۱/۲۱
فیزیوپاتولوژی	۴۲/۳۴	۱۱/۸۴
پیش کارورزی و بالاتر	۳۶/۷۶	۱۱/۵۴
نمره کل	۶۲/۲۶	۱۸/۰۹
کارشناسی	۵۹/۲۶	۱۳/۳۳
کارشناسی ارشد	۶۶/۶۰	۳۸/۴۰
دکتر	۶۶/۹۳	۲۰/۴۲
اشتیاق تحصیلی	۷۲/۰۴	۱۸/۳۸
علوم پایه	۷۶/۸۹	۲۰/۵۱
فیزیوپاتولوژی	۶۶/۲۱	۱۹/۳۲
پیش کارورزی و بالاتر		
نمره کل		

نتایج آزمون تی مستقل نشان داد اشتیاق تحصیلی به طور معناداری در دانشجویان مجرد ($66/88 \pm 19/13$) در مقایسه با دانشجویان متأهل ($55/19 \pm 00/29$) بیشتر بود ($t=26/98$, $P=0/003$). اشتیاق تحصیلی با متغیر سن دانشجویان رابطه معناداری را نشان نداد و با اینکه اشتیاق تحصیلی در دانشجویان مذکر نسبت به دانشجویان مؤنث بیشتر بود، اختلاف آماری معناداری بین این دو متغیر با استفاده از آزمون تی مستقل به دست نیامد.

بحث

نتایج حاصل از این مطالعه نشان دهنده آن بود که میانگین اشتیاق تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان متوسط بود. در مطالعه نمازی و همکاران، اشتیاق به تحصیل در دانشجویان علوم پزشکی و غیر علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت در دوران همه گیری کرونا در حد متوسط بوده است (۱). مطالعه کوترا (Kotera) و همکاران (۲۰۲۲) در اندونزی نیز نشان داد اشتیاق تحصیلی، سازه مهمی برای دانشجویان دانشگاه است و با سلامتی و عملکرد تحصیلی دانشجویان مرتبط است. دانشجویانی که اشتیاق بیشتری داشته اند از عملکرد بهتری نیز برخوردار بوده اند (۱۶). مطالعه احمدی و همکاران (۲۰۲۳) نشان داد که میزان اشتیاق

تحصیلی در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی زنجان قابل قبول است و راهبردهای خودتنظیمی نقش تعیین کننده در اشتیاق تحصیلی دارد. از این رو، پیشنهاد دادند با برگزاری کارگاه های آموزشی، اشتیاق تحصیلی دانشجویان تقویت شود (۱۷). در پژوهش نکاوند و همکاران (۲۰۱۸) نیز میانگین نمره اشتیاق تحصیلی در دانشجویان علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی تهران از حد متوسط بالاتر بود و بین عوامل فردی (خودکارآمدی، مدیریت زمان، امید، حمایت خانواده) با اشتیاق تحصیلی همبستگی مثبت و معناداری وجود داشت. در این مطالعه تقویت عوامل فردی و عوامل دانشگاهی (محیط یاددهی - یادگیری، رهبری خدمتگزار، امکانات و تجهیزات فعالیت های فوق برنامه) برای ارتقای اشتیاق تحصیلی پیشنهاد شد (۱۸). در بررسی سایر مطالعات به نظر می رسد عوامل مختلفی در اشتیاق تحصیلی دخیل هستند. به طوری که مشارکت دانشجویان پزشکی در فعالیت های پژوهشی (۱۹)، ساعت های صرف شده برای مطالعه، جنسیت دانشجویان، وجود عوامل استرس زا، آمادگی مناسب برای امتحان و مشکلات خواب از عوامل پیش بینی کننده ابعاد مختلف انگیزه و اشتیاق بوده اند (۲۰). عوامل متعددی فردی و تحصیلی از جمله رشته تحصیلی، مقطع، کیفیت آموزش، محیط یادگیری با اشتیاق تحصیلی تاثیرگذار است. از این رو گزارش نتایج متفاوت در خصوص اشتیاق تحصیلی در دانشگاه ها امری غیرمنتظره نیست.

باره انجام شود تا به شناسایی و رفع چالش‌های موجود کمک شود.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاقی پژوهش

کلیه ملاحظات اخلاقی در پژوهش‌های انسانی از قبیل رضایت آگاهانه، محرمانگی، حفظ هویت فردی شرکت‌کنندگان و حق خروج از مطالعه رعایت شد. این مطالعه با کد [IR.GOUMS.REC.1402.468](https://doi.org/10.24092/IR.GOUMS.REC.1402.468) توسط کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی گلستان تصویب شد.

حمایت مالی

این تحقیق هیچ‌گونه کمک مالی از طرف سازمان‌های دولتی، خصوصی و غیرانتفاعی دریافت نکرده است.

مشارکت نویسندگان

مفهوم‌سازی و طراحی مطالعه: لیلا جویباری، اکرم ثناگو، فاطمه مهرآور، صبا پولانی، امیرحسین بابانژاد؛ جمع‌آوری داده‌ها: صبا پولانی، امیرحسین بابانژاد؛ تحلیل و تفسیر داده‌ها: فاطمه مهرآور؛ تهیه پیش‌نویس دست‌نوشته: اکرم ثناگو، صبا پولانی؛ بازبینی نقادانه دست‌نوشته برای محتوای فکری مهم: لیلا جویباری، اکرم ثناگو، فاطمه مهرآور، صبا پولانی.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، این مقاله تعارض منافع ندارد.

استفاده از هوش مصنوعی در فرآیند نگارش

نویسندگان اعلام می‌دارند که در فرآیند نگارش این مقاله، از هیچ‌گونه فناوری‌های هوش مصنوعی برای تولید محتوا، ایده، تجزیه و تحلیل و سایر موارد استفاده نشده است.

قدردانی

این پژوهش حاصل نتایج طرح تحقیقاتی کمیته تحقیقات و فناوری دانشجویی و معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی گلستان است. نویسندگان مراتب قدردانی خود را از تمامی دانشجویان گرامی که در این پژوهش مشارکت و همکاری کردند، اعلام می‌کنند.

توجه برنامه‌ریزان آموزشی به حفظ و ارتقای اشتیاق و انگیزه دانشجویان پزشکی و شناسایی و تقویت راهبردهای فراانگیزشی، ضروری است. نتایج مطالعه نوروژی و همکاران (۲۰۲۲) نشان داد دانشجویان پزشکی از راهبردهای مختلفی برای تنظیم اشتیاق تحصیلی خود استفاده می‌کنند (۲۱) و عوامل فردی مانند سن و وضعیت تأهل و قومیت نیز بر میزان اشتیاق تحصیلی دانشجویان مؤثر بوده است. نتایج مطالعه آراسته و همکاران (۲۰۲۳) درباره تبیین رابطه بین متغیرهای اشتیاق تحصیلی و عوامل مؤثر فردی و دانشگاهی نشان داد که با تقویت عوامل فردی و عوامل دانشگاهی می‌توان اشتیاق تحصیلی را در دانشجویان علوم پزشکی پیشرفت داد (۴).

از محدودیت‌های این مطالعه، ماهیت مقطعی آن است. از این‌رو، فقط می‌توان رابطه عوامل فردی را درباره اشتیاق تحصیلی گزارش کرد، اما برای اطمینان از وجود روابط بین متغیرهای مدنظر لازم است از مطالعات طولی استفاده گردد. غیرتصادفی بودن نمونه‌گیری و همچنین طراحی پرسش‌نامه در بستر آنلاین می‌تواند از دیگر محدودیت‌های این مطالعه باشد.

نتیجه‌گیری

یافته‌های این مطالعه نشان می‌دهد که هرچند میانگین سطح اشتیاق تحصیلی دانشجویان علوم پزشکی در حد متوسط است، اما دانشجویان مقطع بالینی (پزشکی) از سطوح بالاتری از اشتیاق برخوردارند. به نظر می‌رسد که محیط بالینی فرصتی منحصربه‌فرد برای یادگیری و تقویت اشتیاق تحصیلی فراهم می‌آورد؛ بنابراین، ضروری است که استادان توجه بیشتری به نیاز دانشجویان به مهارت‌های بالینی و عملی و نه صرفاً دروس نظری، در فرآیند آموزش داشته باشند. از آنجاکه اشتیاق تحصیلی یک سرمایه‌گذاری روان‌شناختی تلقی می‌شود، سطوح پایین‌تر اشتیاق تحصیلی میان دانشجویان کارشناسی‌ارشد می‌تواند زنگ خطری برای دست‌اندرکاران تحصیلات تکمیلی باشد؛ بنابراین، پیشنهاد می‌شود که ارزیابی‌های بیشتری در این

References

- Namazi A, Masjoudi M. Comparison of satisfaction with virtual education and its relationship with academic enthusiasm in medical and non-medical students of Islamic azad university, Rasht branch during the Corona Pandemic. J Sabzevar Univ Med Sci 2023;30(1):51-63.[Persian] [DOI:10.30468/jsums.2023.1541]
- Ferguson T, Rooffe C, Cook LD. Teachers' perspectives on sustainable development: the implications for education for sustainable development. Environ Educ Res 2021;27(9):1343-1359. [DOI:10.1080/13504622.2021.1921113]

3. Ganji B, Tavakoli S, Baniasadi Shahr-e Babak F, Asadi S. Surveying the relationship between internet addiction and academic engagement of students. *Educ Strategy Med Sci* 2016;9(2):150-155.[Persian] [[Link](#)]
4. Tashtoush M, Alali R, Wardat Y, AL-Shraifin N, Toubat H. The Impact of Information and communication technologies (ICT)-based education on the mathematics academic enthusiasm. *J Educ Social Res* 2023;13(3):284-293. [[DOI:10.36941/jesr-2023-0077](#)]
5. Jung Y, Ryu J. Associations between obesity and academic enthusiasm and social emotional competence: Moderating effects of gender and sleep quality. *J Human Behav Social Environ* 2023;33(2):276-295. [[DOI:10.1080/10911359.2022.2052224](#)]
6. Phan HP. Students' academic performance and various cognitive processes of learning: An integrative framework and empirical analysis. *Educ Psychol* 2010;30(3):297-322. [[DOI:10.1080/01443410903573297](#)]
7. Seyedmoharrami I, Pashib M, Tatari M, Mohammadi S. The effect of cognitive-behavioral Group therapy on achievement motivation and academic failure students among students of university of medical sciences. *jmsthums* 2016; 4 (1) :17-23.[Persian] [[Link](#)]
8. Bélanger F, Cantin S, Archambault I. Student engagement as a mediator process between peer victimization and achievement at the beginning of middle school. *J Sch health* 2023;93(11):973-981. [[DOI: 10.1111/josh.13388](#)]
9. Hughes M, Salamonson Y, Metcalfe L. Student engagement using multiple-attempt 'Weekly Participation Task' quizzes with undergraduate nursing students. *Nurse Educ Pract* 2020;46:102803. [[DOI: 10.1016/j.nepr.2020.102803](#)]
10. Bahrami-Vazir E, Azadi A, Sharifi N, Khodabandeh F, Otaghi M, Mohammadi A. Impact of case study-based teaching on academic enthusiasm of midwifery students toward ectopic pregnancy: A cross-sectional stud. *J Med Educ Dev* 2023;16(51):32-27. [[DOI:10.32592/jmed.2023.16.51.32](#)]
11. Moghadasi J, Keikavoosi-Arani L. Investigating the factors influencing students' academic enthusiasm for a shift of paradigm among education managers shaping academic pedagogy. *BMC Med Educ* 2023;23(1):480. [[DOI: 10.1186/s12909-023-04453-4](#)]
12. Yang Y, Cai J. Profiles of PhD students' satisfaction and their relationships with demographic characteristics and academic career enthusiasm. *Fron Psychol* 2022;13:968541. [[DOI: 10.3389/fpsyg.2022.968541](#)]
13. Panahi G, Ordouni T, Kazemi S. The effect of academic enthusiasm on academic hope through the mediating role of academic optimism in students. *J Edu Psychol Studies* 2023: 20(50) 33-20. [Persian] [[DOI: 10.22111/jeps.2023.44536.5291](#)]
14. Gunuc S, Kuzu A. Student engagement scale: development, reliability and validity. *Assess Evaluat Higher Educ* 2015;40(4):587-610. [[DOI:10.1080/02602938.2014.938019](#)]
15. Baraghi Irani Z, Begian Koole Marzi MJ, Moradi A, Nejati N. Confirmatory factor structure and psychometric characteristics of multidimensional student engagement scale. *Educ Scholastic Studies* 2020;8(2):113-142.[Persian] [[Link](#)]
16. Kotera Y, Aledeh M, Barnes K, Rushforth A, Adam H, Riswani R. Academic motivation of Indonesian University students: relationship with self-compassion and resilience. *Healthcare* 2022;10(10):2092. [[DOI: 10.3390/healthcare10102092](#)]
17. Masoumi jahandizi H, Ahmadi M S, Hejazi M, Vakili M M. Prediction of academic enthusiasm based on self-regulated learning strategies and academic excitement in medical students. *Educ Strategy Med Sci* 2023;16 (2):115-123.[Persian] [[Link](#)]

18. Nekavand M, Jaafari P, Arasteh H. A model for promoting academic engagement in medical sciences students. *Iranian J Med Educ* 2018;18:446-457.[Persian] [[Link](#)]
19. Zhang G, Wu H, Xie AN, Cheng H. The association between medical student research engagement with learning outcomes. *Med Educ Online* 2022;27(1):2100039. [[DOI: 10.1080/10872981.2022.2100039](#)].
20. da Silva Ezequiel O, Lucchetti ALG, Melo PF, Dias MG, e Silva DFL, Lameira TL, et al. Factors associated with motivation in medical students: A 30-month longitudinal study. *Med Sci Educ* 2022;32(6):1375-1385. [[DOI: 10.1007/s40670-022-01651-5](#)]
21. Norouzi A, Alizadeh M, Parmelee D, Nedjat S, Norouzi S, Shariati M. Metamotivation in medical students: Explaining motivation regulation strategies in medical students. *J Educ Health Promot* 2022;11(1):157. [[DOI: 10.4103/jehp.jehp_1005_21](#)]